

YAPAY ZEKAYLA SANATIN YENİDEN ÜRETİMİ ÇAĞINDA DİJİTAL DİZİ KÜLTÜRÜ

Şebnem Gürsoy Ulusoy¹

Özet

Sanat kavramı incelendiğinde sanatın kim için olduğu uzun yıllardır süre gelen bir tartışma konusu olarak karşımıza çıkmaktadır. Sanat kitleler içindir ancak aynı zamanda sanat aurası gerçeği tektir ve biriciktir. Dijitalleşme ile birlikte sanatın biricikliği konusundaki tartışmalar artış göstermiştir. Popüler kültürün entegre bir parçası haline gelen dizi sektörü özellikle dijitalleşme ile birlikte çabuk üretilen ve tüketilen bir mecra haline almıştır. Araştırma kapsamında Netflix Dijital Yayın Platformu üzerinden ulaşılabilen üç kore dizisinin içerik analizi yöntemi ile görsel ve içeriksel özellikleri, benzerlikleri incelenmiştir. Çabuk üretilen ve çabuk tüketilen yeni tüketim kültürü alışkanlıkları incelenmiştir. Yapay zeka kavramının dizi sektöründe kullanılması sonucunda içerik üretiminin birbirini tekrar eden klişe yapımlar haline gelme durumu da ortaya çıkmaktadır. Aynı dizileri farklı zamanlarda izleyen kitleler için artık sadece zaman doldurmak için izlenen içerikler haline gelen birbirinin tekrarı olan içerikler olarak görülmektedir. Bu kapsamda Walter Benjamin'in 1935 yılında yazdığı "Teknik Olarak Yeniden Üretililebilirlik Çağında Sanat Yapıtı" eserinden yola çıkılarak yapay zeka çağında yeniden üretilen dijital diziler üzerinden bir inceleme gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zeka, sanatın yeniden üretimi, dijital yayıncılık, dijital diziler, kore dizileri

DIGITAL SERIES CULTURE IN THE AGE OF ART REPRODUCTION WITH ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Abstract

When the concept of art is examined, it emerges as a matter of debate for many years about who art is for. Art is for the masses, but at the same time, art is one and only due to its aura. With digitalization, discussions about the uniqueness of art have increased. The TV series industry, which has become an integrated part of popular culture, has become a medium that is quickly produced and consumed, especially with digitalization. Within the scope of the research, the visual and contextual features and similarities of three Korean TV

¹ Doç. Dr., İstanbul Gelişim Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Yeni Medya Ve İletişim, ORCID ID: 0000-0003-3288-6857, sgursoy@gelisim.edu.tr

series available on the Netflix Digital Broadcast Platform were examined using the content analysis method. New consumer culture habits that are produced quickly and consumed quickly were examined. As a result of the use of the concept of artificial intelligence in the TV series industry, content production becomes a repetitive cliché production. For the masses who watch the same series at different times, they are now seen as repetitive content that has become content watched just to fill the time. In this context, an analysis was carried out on digital series reproduced in the age of artificial intelligence, based on Walter Benjamin's work "The Work of Art in the Age of Reproducibility with the Possibilities of Technology", written in 1935.

Key words: Artificial intelligence, reproduction of art, digital publishing, digital TV series, Korean TV series

Walter Benjamin "Teknik Olarak Yeniden Üretilebilirlik Çağında Sanat Yapıtı"

Kitle kültürü kitlelerin afyonudur kavramı incelendiğinde kitleleri etkisi altına alan popüler kültür ürünlerinin kitleler için bir yatıştırıcı ve boş zamanı değerlendirmek için bir araç olduğu görülmektedir (Kahraman, 2003, 1-10).

Kültürün değişimi üst yapının değişimine de bağlıdır. Bu bağlamda kültürün bütün süreçlerinde bir değişimin toplum içerisinde gerçekleşmesi yarım yüzyıldan fazla sürmüştür. Sanat yapıtlarının değerlendirilmesinde sınıfsız bir hale gelmiş toplumun sanat yapıtlarının değerlendirilmesiyle de ilgili değildir (Benjamin, 2015, 10).

Hiç bir kusuru olmayan yeniden-üretimde bile eksik kalan bir yerler vardır. Sanat yapıtlarının biricik olması ve özgün olması buradaki en temel noktadır. Sanat eserinin tarihi içerisinde yaşayan özgün değeri bu tarihçe içerisinde zaman ve mülkiyet ilişkileri içerisindeki değişim, fiziksel yapısında da mevcuttur (Benjamin,2015, 13).

Orjinal olan eserin şu anı ve bu andaki burada bulunma durumunu temsil etmesi sahicilik kavramını da beraberinde getirir. Sahicilik katmanının tümü, teknik yeniden üretimde mevcut değildir. Yeniden üretimler sahtecilik içermekle birlikte teknik olarak yeniden üretim orjinalin sahip olmadığı bir çok detayı ve farklılığı içerebilmektedir (Benjamin, 2015, 13-14).

"Teknik olarak yeniden-üretim, orijinalin kopyasını orijinalin bürünemeyeceği hallere sokabilmektedir. Orijinal yapıtların alıcısıyla orta noktada buluşmasını mümkün kılar, bu orta nokta bir fotoğraf da olabilir, bir taş plak da. Katedral bir sanat ışığının stüdyosuna uğramak üzere bulunduğu araziye terk eder; oditoryum ya da açık havada icra edil en bir koro eseri özel bir odada keyifle dinlenebilir" (Benjamin, 2015, 13-14).

Dijitalleşme ile birlikte sanat dalı olarak nitelendirilen sinema ve bunun süreli olarak uyarlanması halinde son dönemin popüler kültür ürünü diziler de bu

bağlamda tekniğin olanaklarıyla yeniden üretilen bir popüler kültürün sürekli kendini tekrarlayan ürünleri haline gelmiştir.

Sinema seyircilerin gözünün önünde akıp giden bir manzara gibidir. Ancak sanat yapıtı söz konusu olduğunda doğal nesne bağlamından uzak savunmasız bir öz ortaya çıkmaktadır. Yapıtı ait bütün özellikler orijinallik içerisinde değerlendirilebilir. Tarihi tanıklık dendiğinde en önemli nokta eserin dayanıklılığıdır. Ancak bu durum yeniden üretim yüzünden tehlikeye girmektedir. Teknik destekle yeniden sanat yapıtının üretilebildiği çağda en çok kaybolan şey sanat yapıtının aurasıdır (Benjamin, 2015, 14-15).

Dijitalleşme kültürü ile birlikte sinema içeriklerinin aurasının başkalaştığı görülmektedir. Kitleler bundan dolayı 1950- 1980 arasındaki dijitalleşmeyen sinemaları defalarca izlerken son dönemde popüler olmuş dizi ve sinema içeriklerini hızla geçerek izlemeyi tercih etmektedir. Dijital yayın platformlarında yer alan 10-16 bölüm arasında değişen dizilerin kitleler tarafından bir iki gün içerisinde dijital alanın sunduğu olanakla ileri sararak hemen tüketildiğini göstermektedir. Ancak bunun yanında geçmişte izledikleri bir çok içeriğin defalarca izlenmeye devam ettiği görülmektedir.

Benjamin'in sanat, dil, tarih, kültür üzerine yaptığı bir çok felsefi çalışması bulunmaktadır. Toplumsal tarihin ve popüler kültürün üzerine yaptığı çalışmalarında bu konularda geleceğe ışık tutacak çıkarımlarda bulunmuştur (Özel Sağlamtimur, 2013, 238). Teknik çağda teknolojinin kurtarıcı diyalektik işlevinden bahseden Walter Benjamin bu yöndeki ilerlemelerin toplumun her kesimine sanatın ulaşabilmesi açısından ve toplum kültür bağlamında da yeni imkanlar sağladığını ön görmüştür. Tekniğin yeniden üretimi ile kitleler için fotoğraf ve sinema sanatlarına bakış açısını değiştirmiştir (Özel Sağlamtimur, 2013, 239). "Sanatın toplum için olduğunda ısrar eden düşünür, geleneğin ve geçmiş kültürün, şimdiki özgürleştirici yönlerini de unutmamak gerektiğini düşünmüştür" (Özel Sağlamtimur, 2013, 239).

Teknik üretimin insan eli dışında başka cihazlar kullanılarak yapılmasının sanat eserinin doğasında bir anlam değişikliği yaratacağından bahsetmektedir (Çevik, 2018, 115). Bu değişim sürecinde sanatın orijinalliği ve biricikliği yok olmaktadır ve artık eser kendini yeniden üretilen replikalarında taklit etmektedir. "Kitlelerin, sanat yapıtının çökmüş aurasıyla ya da genelleşmiş biricikliğiyle buluşması, sanat yapıtıyla kurdukları ilişkide yeni bir ilişkileniş biçimine yol açtığını söylemektedir Benjamin. Örneğin bir Picasso karşısında son derece geri olan kitle, bir Chaplin karşısında en ilerici tutumu takınabilmektedir" (Ceren, Kılıç, 2022, 61).

Yapay Zekayla Sanatın Mekanik Yeniden Üretim Çağında Dijital Dizi Kültürü

1956 yılında New Hampshire’de 10 bilim insanı John McCarthy’nin yapay zeka olarak tanımladığı kavramla ilgili beyin fırtınası yapmak için toplandı. İnsan sorunlarını çözmek için programlanan ve öğrenebilen makinelere ilişkin fikirler keşfetmeyi hedeflediler (Belhadj, 2022,3).

Bu kapsamda özellikle dijital yayın platformları incelendiğinde bir algoritma üzerinden gitmeleri gerektiği görülmektedir. Bu yapay zeka algoritması makine öğrenimi için gerekli olan verilerdir. İki tür veriden söz edilmektedir bunlar yapılandırılmış veri ve yapılandırılmamış veri olarak karşımıza çıkmaktadır (Belhadj, 2022,4). Aynı benzer algoritma birbiri ile benzer içeriklere sahip olan diziler içinde kullanılmaktadır. Örneğin yayına çıkan bir dizi kitleler tarafından tercih edilmeye başlandığında tercih oranları ve izler kitle algoritma tarafından tespit edilebilmektedir. Bu bağlamda tercih edilen içeriklere uygun benzer yeni içerikler dijital yeniden üretimle tekrar üretilmektedir.

Netflix platformu son dönemde çok bilinen ve tercih edilen bir dijital izleme alanı haline almıştır. Katoloğundaki zenginlik bunun en önemli nedenidir. Ancak en önemli özelliği tavsiye özelliğidir. İzleyen kişinin daha önce izlediklerini tespit ederek buna uygun içerik önerisinde bulunmaktadır. Abonelerinin coğrafi konumu, kimliği ve davranışları alışkanlıkları bu algoritmaya veri sağlayan temel sistemdir (Belhadj, 2022, 20). Bu sistem sayesinde tercih edilen içeriklere benzer içerikler üretilmektedir. Özellikle örnek olarak servis edilen bir dizi serisi tuktuktan sonra buna benzer daha bir çok içerik bir kaç hafta içerisinde izleyiciye sunulmaktadır. Özellikle bu benzer içeriklere son dönemde kore dizilerinde çok fazla rastlanmaktadır.

Hallyu olarak da adlandırılan “Kore Dalgası” kavramı önce Çin sonra da Japonya’ya yayılmıştır. Sonrasında Güneydoğu Asya’ya yayılmıştır. 2000’li yıllarla başlayan film ve Tv dizisi Kore Dalgasının başlangıcı olmuştur. Hallyu kavramı kültürel bir güç olarak günümüze kadar kadar büyüyerek gelmiştir (Bozyer, 2023, 47). “Kore dramaları ve K-pop (Kore Müziği) Kore'nin dünya çapında “yumuşak gücünü” ve ekonomik gücünü geliştirmesinin bir yolu olmuştur. Gelişen medya teknolojisi, Kore kültürünün küreselleşmesini sağlamıştır” (Bozyer, 2023, 47).

Birbirine benzeyen içerikler kitleleri etkisi altına alarak boş zamanlarında Walter Benjamin’in Teknik Olarak Yeniden Üretilebilirlik Çağında Sanat Yapıtı eserinde belirttiği yeniden üretimi arttırarak devam eden bir mekanik yeniden üretim yoluyla dizi endüstrüsünü tam bir sanayi haline getirmiştir.

“Önce televizyon dizileri (K-dramas), daha sonra pop müziği (K-pop), filmleri ve çeşitli kültürel ürünleriyle küreselleşen Kore Dalgası, 2000’li yıllarda internet ve sosyal medya aracılığıyla dünyaya yayılmaya başlamıştır. 1997 yılında Çin’in ulusal bir kanalında yayınlanan “What on Earth Is Love?” adlı dizi, aile değerlerini öne çıkaran komik bir dizi olarak Çin izleyicisi tarafından çok sevilince ve diğer

kanallarda da tekrar tekrar gösterilince, Çin popüler medyası bunu “Hanliu”, yani “Kore Dalgası” (Korece’de Hallyu) olarak isimlendirilmiştir” (Çizmeci Ümit, 2018, 320). Kore dizileri son dönemde Türkiye genelinde de dijital yayın platformlarında izlenme oranlarını arttırmıştır.

Araştırma

Türkiye genelinde iletişim alanında yapılan çalışmalarda niteliksel ve niceliksel araştırma yöntemlerinden birinin aktif olarak kullanıldığı görülmektedir. İletişim bilimleri alanı multidisipliner bir alan olmasından dolayı bu yöntem aktif olarak kullanılmaktadır. İletişim bilimleri alanında içerik analizi yönteminin kullanımı en çok 20. Yüzyılda gazetecilik öğrencileri tarafından kullanılan bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. İletişim bilimleri alanında niceliksel yöntemlerinde verilere ulaşıldıktan sonra içerik analizi yöntemi pozitif bir veri sunmaktadır. İçerik analizi belirli kodlamalar kullanılarak kayıtlı metin ve verilerin çözümlenmesi sürecinden oluşmaktadır (Çilingir, 2017, 148).

İçerik analizi kitle iletişim araçlarının çok sıklıkla kullanılması sonucunda en tercih edilen yöntemlerinden biri haline gelmiştir. İçerik analizi yöntemi toplumbilimsel araştırmalarda sıklıkla kullanılır. İçerik analizi yöntemi esnek bir yapıdadır. Bundan dolayı içerik analizi yöntemi sosyal bilimler alanında aktif olarak kullanılmaktadır (Çilingir, 2017, 149).

Özellikle kore dizilerine karşı Türkiye’de de bir hayranlık oluştuğu görülmektedir. Bu hayranlık kore dizilerinin Netflix platformu üzerinden de aktif olarak kitleler tarafından takip edilmesini beraberinde getirmiştir. John Fisk’in ve Jenkins’in bu konuda hayranlık kavramı ile ilgili kuramsallaştırmalarından yola çıkıldığında bir çok fikir ortaya çıkmaktadır. Ona göre hayranlar popüler kültür içinde var olan ve aşırı tepkiler veren okur ve izleyicilerdir. “Fiske, hayranların beğenisinin toplumsal dayanışmaların sonucu olarak hayranların seçimleriyle oluştuğunu, ayrıca orta sınıfa ait yüksek sanat beğenilerine göre çok daha açık bir biçimde topluluklar oluşturduklarını söyler. Hayranlığı oluşturan toplumsal dayanışma ve kültürel zevk arasında bağlantılar estetiğin ölçütünde değil toplumsal ilintililikte görülür” (Taşdemir, 2018, 30).

Araştırma kapsamında son dönemde Netflix platformunda çok izlenenler arasında yer alan dört dizi üzerinden izleyici araştırması yapılmıştır. Araştırma kapsamında 10 Netflix izleyicisine bu dizileri izleme pratikleri ve neden tercih ettikleri sorulmuştur. Derinlemesine görüşme yöntemi ile elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir.

Araştırmanın ikinci kısmında belirlenen dört film ve bu filmlerdeki benzerlikler karşılaştırılarak dijital dizi kültürü ve mekanik yeniden üretimle sanatın yeniden üretimi kapsamında içeriklerin ne şekilde dönüştüğü ve bu

içeriklerin görsel öğelerinin neler olduğu ve içeriğin birbirine benzerlik gösteren yönleri tespit edilmeye çalışarak ikinci bir içerik analizi gerçekleştirilmiştir.

Araştırma soruları

1. Kore dizi sektörü ile ilgili düşünce ve yorumlarınız nelerdi?
2. Bir hafta içerisinde kaç kore dizisi izliyorsunuz?
3. Özellikle hangi türde kore dizilerini tercih ediyorsunuz?
4. Dizi içeriklerinin birbirine benzer olduğunu düşünüyor musunuz?
5. Dizi içeriklerinde dijital teknolojilerin çok fazla kullanıldığını düşünüyor musunuz?
6. Bir gün için de kaç dakikalık kaç bölüm bitiriyorsunuz?
7. Bir hafta içerisinde kaç içerik izliyorsunuz?
8. İzlerken dizilerde atladığınız kısımlar veya hızlandırdığınız kısımlar oluyor mu?
9. Yapay zekanın gelecekte dizi kültüründe ve sektöründe ne tür değişimler yaratacağını düşünüyorsunuz?
10. Yapay zeka şu an dizi sektöründe ne amaçla kullanılıyor?

1. Bölüm Derinlemesine Görüşme Analizleri

Soru 1 Cevapları

1. Soruya verilen cevaplar incelendiğinde Kore dizi sektörünün çok hızlı büyüdüğü ve içerik üretiminin çok fazla olduğu görülmektedir. Dizilerin bir yerden sonra birbirini aşırı tekrarlayan bir yapısı olduğu ve 4-5 içerik izledikten sonra sıkıldıklarını belirttikleri görülmektedir. 3 katılımcı daha 2 dizi izlediklerini ve izlemeye devam etmeyi planladıklarını belirtmiştir. Ancak içerikler konusunda özellikle hızla izleyebildiklerinden dolayı kolay izlenebilmesinin kafalarını dağıtan içerikler olmasının hoşlarına gittiğini belirtmektedirler.

Soru 2 Cevapları

2. Soruya verilen cevaplar incelendiğinde katılımcıların çoğunlukla iş yerinde ve gece yatmadan önce dizi içeriklerini izlediklerini belirttikleri görülmektedir. Dizi içeriklerinin ilgilerini çekme durumuna göre haftada 2-3 dizi bitirebildiklerini belirtmektedirler.

Soru 3 Cevapları

3. Soruya verilen cevaplar incelendiğinde fantastik dizi içeriklerinin çok ilgi çektiği görülmektedir. Katılımcıların 8'i My Demon adlı içeriği izlediklerini ve çok

beğendiklerini belirtmişlerdir. Dizinin içeriğinin gerçeküstü bir yapısı olduğu görülmektedir.

Soru 4 Cevapları

4. Soruya verilen cevaplar incelendiğinde araştırmaya katılan tüm katılımcıların mekan, zaman, görsel öğeler ve sanatçıların konuşmaları açısından içeriklerin hemen hemen aynı olduğunu belirttikleri görülmektedir. Bir dönemin Brezilya dizilerine çok benzediğini belirten 40-50 yaş arası 4 katılımcı olmuştur.

Soru 5 Cevapları

5. Soruya verilen cevaplar incelendiğinde katılımcılar özellikle gerçeküstü dizi içeriklerinde çok fazla teknolojinin kullanıldığını düşünüyorlar. Diğerlerinde ise bir kaç çekimin farklı yerlerde tekrar üzerine ses ve oynama yapılarak kullanıldığını düşünüyorlar.

Soru 6 Cevapları

6. Soruya verilen cevaplar incelendiğinde dijital yayın platformları izlemeye başladıklarından beri dizi içeriklerini atlayarak veya bir gün içinde 4-5 bölüm izleyerek çok çabuk bir şekilde içerik tükettiklerini belirtmektedirler. Sanatın içerik olarak çabuk üretildiği ve tüketildiği bir çağda yaşadığımızı düşündüğünü belirten bir katılımcı olmuştur.

Soru 7 Cevapları

7. Soruya verilen cevaplar incelendiğinde katılımcıların bir hafta içerisinde bazen 2-3 dizi bitirdiklerini belirttikleri görülmektedir.

Soru 8 Cevapları

8. Soruya verilen cevaplar incelendiğinde 3 katılımcı sonunu izleyip sonra başa döndüklerini belirtmiştir. Dizileri atlamadan izleyen kimsenin olmadığı görülmektedir. Özellikle izlerken 10 saniye 10 saniye atladığını veya hızlandırdığını belirtmeyen katılımcı bulunmamaktadır.

Soru 9 ve Soru 10 Cevapları

9. Ve 10. Soruya verilen cevaplar incelendiğinde Yapay Zeka'nın özellikle benzer sahnelerin kurgulanmasında kullanıldığı görüşü katılımcılar arasında hakimdir. Ayrıca gerçeküstü içeriklerde yapay zeka teknolojisinin aktif şekilde kullanıldığı düşünülmektedir. Katılımcılardan 4 tanesi teknolojinin gelecek dizi sektöründe çok daha aktif kullanılacağını düşündüklerini belirtmişlerdir.

2. Bölüm Dizi Analizleri

Bulguların Değerlendirilmesi

Özellikle Netflix için çekilen 4 dizinin incelenmesinden oluşan araştırmanın genel değerlendirme notu olarak belirtmek gerekir ki bu diziler Güney Kore’de üretilmiş içeriklerden oluşmaktadır.

The True Beauty

Kore kültürü incelendiğinde geleneksel aile yapısının dizilerde aktif olarak işlendiği dikkat çekmektedir. Yer sofrasında yemek yeme kültürünün özellikle gelir düzeyi düşük ailelerde yoğunlukla kullanıldığı görülmektedir. Dizideki kadın başrol oyuncusunun lisede uğradığı zorbalık sonucu makyajla kendini bambaşka bir karakter ve insan haline dönüştürme süreci üzerinden giden dizinin temel noktasını iç güzelliğinin daha önemli olduğu konusundaki bilinçlendirme alt okumasıda yer almaktadır. Dizinin genelinde zengin ve fakir konusu gündemdedir. Kore dizilerinin genelinde erkeğin güçlü ve zengin bir aileden geldiği görülmektedir. Erkek karakterler içine kapanık kendisini dışarıya zor açan kişilerden oluşmaktadır. Aynı durumun bu dizi içerisinde de görüldüğünü söylenebilir. Değişim yaşayan ve kendini bulma yolculuğu içerisinde kendini yeniden var eden karakterlerin kullandığı mekanlar, kurdukları replikler diğer Kore dizilerindeki neredeyse aynıdır. Walter Benjamin’in deyişiyle “mekanik üretimle sanatın yeniden ve tekrar üretildiği” görülmektedir.

Oh My Venüs

Kore kültürünün yoğunlukla işlendiği dizinin temel noktalarında kadın ve erkek ilişkilerinin ön planda olduğu görülmektedir. Kore kültürüne ve dini geleneklere ait tapınaklara yer verilmektedir. Gerçeklik ve bugünü yansıtırma kavramlarının ön plana çıkarıldığı dizi serisinde özellikle erkek karakter kadın karakter üzerinde egemen bir yapıya sahiptir ancak kadın karakter kendini bulma sürecinde erkek karakterden destek almaktadır. Özellikle dizinin başından sonuna kadar ki süreci incelendiğinde, kapitalist sistem de kadın ve erkeğin değişen rollerine göndermelerin olduğu görülmektedir. Kültür olarak Kore kültürü işlendiği halde içeriğin Netflix’in dizi standartları gereği özellikle Hollywood sineması örnek alınarak içerik oluşturulduğu bir çok sahnede teknolojinin ön planda tutularak içeriklerin diğer Kore dizilerinde olduğu gibi bilgisayar teknolojiler, after effect ve kurgu teknolojileri kullanılarak oluşturulduğu dikkat çekmektedir. Özellikle kadın başrolün kilolu ve zayıf olduğu hallerindeki teknoloji kullanılarak yapılan değişim bunun örneğini oluşturmaktadır. Dizi içerisinde flash back yöntemi ile geçmişe gidip gelmeler mevcuttur.

My Demon

Diğer Kore dizi incelemelerinin aksine bu dizi de temel bir fark bulunmaktadır. Dizi de gerçek üstü öğelere yer verilmiştir. Bu gerçek üstü öğelerin temel çerçevesini oluşturan mekanlar teknolojik üretim sayesinde bilgisayar programlarında oluşturulmuş mekanlardır. Çekimlerin çoğunun yapay zeka ve yeni iletişim teknolojileri kullanılarak yapıldığı görülmektedir. Havada uçan kitaplar, saatler buna örnek olarak gösterilebilmektedir. Dini öğelere göndermelerin yer aldığı içerikte özellikle kadın ve erkek rollerinin toplumsal düzen içerisinde yansımaları ve evlilik kurumu üzerinden birçok göstergenin yer aldığı görülmektedir.

Business Proposal

Kore dizilerinin genelindeki kadın erkek ilişkileri üzerinden benzer sahnelerin, konuşmaların, mekanların ve kişilerin yer aldığı yeniden üretilen bir dizi içeriği olarak karşımıza çıkmaktadır. Dizilerin genel olarak ev, restoran, iş yeri arasında geçen bir süreçten oluştuğu görülmektedir. Kadın ve erkeğin birbirilerine toplumsal roller üzerinden kullandıkları kelime ve cümlelerin ön planda olduğu görülmektedir. Başrol oyuncusu kadının giyim tarzını ve makyajını değiştirerek gittiği yemek buluşmasında karşısındaki erkek ve ailesi tarafından görüntüsüyle yargılandığını ve değerlendirildiğini görüyoruz.

Dizilerin genelinde kullanılan mekanlar benzerdir. Aynı oyuncuların farklı dizileri benzer mekanlarda tek seferde çektiği görülmektedir. Tekniğin hızıyla sanatsal içeriğin hızla yeniden üretildiği son dönem dizi sektöründe sıklıkla ortaya çıkan bir durum olarak görülmektedir.

Sonuç

Geleneksel iletişim araçları içerisinde yer alan sinema, televizyon ve radyonun yerini 21. Yüzyıl yeni iletişim teknolojileriyle birlikte dijital yayın platformları üzerinden ulaşılan içerikler olarak kendini güncellemiştir. Dijital yayın platformları üzerinden bu içerikler sinema tadında süreli dizi içerikleri olarak kendini göstermektedir. Dizi içeriklerinde özellikle son dönemde Kore dizilerinin kendini tekrar eden benzer içeriklerle izleyicilere sunulduğu ve izler kitlesinin her geçen gün arttığı görülmektedir. Bu içeriklere maruz kalan kitlenin özellikle kendi kültürüne gelenekçi yaklaşımlar bağlamında yakın bir kültürel içerik olarak gördüğü ve bunun da tercihlerini etkilediği görülmektedir. Kişilerin kendilerini bu bağlamda Kore dizi içerikleriyle ve buradaki kadın karakterlerle örtüştürdüğü görülmektedir. Sanatın yeni teknolojilerle biricikliğinin ve aurasının tamamen değiştiği ancak izler kitlenin bu yeni sürece çok çabuk adapte olduğu görülmektedir. Araştırmanın kuramsal çerçevesinde yer alan Walter Benjamin'in

“Teknik Olarak Yeniden Üretilirlik Çağında Sanat Yapıtı” eserinde bahsettiği mekanik teknolojiler sayesinde sanatın replikalarının çok kolay üretilbildiği tezinin gerçeklik kazandığı bir dönem de olduğumuz görülmektedir. Bu sayede bir içerik çekilirken diğer içerikler içinde alt yapı oluşturulabilmektedir.

Gelecekte Kore dizi sektöründe çekilen içerikler kullanılarak öğrenen yapay zekanın kendi yeni dizi içeriklerini üretebileceği öngörülebilmektedir. Sadece komutu öğrenen yapay zeka daha önceki içeriklerden yola çıkarak yeni dizi içeriklerini üretebilecektir. Bu bağlamda gelecekte yönetmen, oyuncu, senarist gibi meslek ve kavramların tartışma konusu olacağı öngörülebilmektedir. Ancak bu konular ayrı bir araştırmanın konusudur. Araştırmayı inceleyen araştırmacılara ufuk açıcı bir öngörü olarak sunulmaktadır.

Yeni iletişim teknolojilerinin ve yapay zekanın gelecek dizi sektörünü şekillendiren önemli bir unsur olacağı görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Belhadj, M. (2022). *Pazarlama Hizmetinde Yapay Zeka: Netflix Öneri Sistemi Örneği*, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalı İşletme Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi. <https://www.proquest.com/docview/2802825685?pq-origsite=gscholar&fromopenview=true&sourcetype=Dissertations%20&%20Theses>
- Benjamin, W. (2015). *Teknik Olarak Yeniden Üretilirlik Çağında Sanat Yapıtı*, Zeplin Düşünce: İstanbul.
- Bozyer, Ö. (2023). Kore Dalgasının (Hallyu) Türk İzleyiciler Üzerindeki Etkisi, *Dünya İnsan Bilimler Dergisi*, 2, 47-75. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2800052>
- Ceren, M & Kılıç, L. (2022). Walter Benjamin'in Aura Kavramı ve Koleksiyonere Bakışının “Ruben Brandt, Collector” Filmi Üzerinden İncelenmesi, *Atatürk Üniversitesi Yayınları*, 39(1), 58-66. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1956079>
- Çevik, İ. F. (2018). *Mekanik Yeniden Üretim Sonucu Kaybolan Sanat Yapıtının Aurasını Teknolojik Yenilikler Yolu ile Yeniden Bulmak*, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 5 (1), 114-126. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/472010>
- Çilingir, A. (2017). *İletişim Alanında İçerik Analizi Yöntemi Kullanılarak Yapılan Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri Üzerine Bir İnceleme*, Erciyes İletişim Dergisi, 5(1), 148-160. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/275842>
- Çizmeci Ümit, E. (2018). *Kültür Endüstrisi ve Kültürel Küreselleşme Kavramları Bağlamında Kore Dalgası Dizileri*, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9, 319-332. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/636788>
- Kahraman, H.B. (2003). *Kitle Kültürü Kitlelerin Afyonudur*, Agora Kitaplığı: İstanbul.
- Özel Sağlamtimur, Z. (2013). Walter Benjamin'in Bakış Açısından Tarih ve Fotoğraf İlişkisi, *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 37, 236-250. https://www.academia.edu/30242482/Walter_Benjaminin_Bak%C4%B1%C5%9F_A%C3%A7%C4%B1s%C4%B1ndan_Tarih_ve_Foto%C4%9Fraf_%C4%B0li%C5%9Fkisi

Taşdemir, E. (2018). Fandom : *Güney Kore hayranlığı ve bir kültür taşıyıcısı olarak Güney Kore dizileri*, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Radyo Televizyon Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
<http://acikerisim.akdeniz.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/123456789/3915/T05087.pdf?sequence=1&isAllowed=y>